

25. 1. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

Sněmovna schválila úpravu pravidel advokátních úschov proti riziku zpronevěry | Ústavní soud vyjasní, zda mají firmy nárok na odčinění nemajetkové újmy | Sněmovna schválila zřízení dětského ombudsmana | Senát schválil smlouvu ČR s Vatikánem, žádost o její ústavní přezkum odmítl | Letos se spustí portály ministerstev vnitra a obrany či elektronický spis | Lepší ochranu obětí domácího násilí má přinést novela, kterou schválila Sněmovna

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

[Senát odmítl tzv. hlídačkovně pro vysokoškolačky kvůli jeho koncepci](#)

Uzákonění příspěvku studentkám vysokých škol na hlídání jejich malých dětí, takzvaného hlídačkovného, Senát kvůli jeho koncepci odmítl. Kritici, k nimž patřil i ministr školství Mikuláš Bek (za STAN), vytkli této poslancecké úpravě vysokoškolského zákona nesystemovost, možné zneužívání a zvýšení výdajů vysokých škol, které by mohlo dosáhnout až čtvrt miliardy korun ročně. Výhrady k ní měla také Česká konference rektorů. Novelu vysokoškolského zákona tak bude muset znovu posoudit Sněmovna.

[Senát schválil smlouvu ČR s Vatikánem, žádost o její ústavní přezkum odmítl](#)

Senát schválil ratifikaci smlouvy mezi ČR a Vatikánem. Rozhodl o tom navzdory výhradám kritiků pasáží smlouvy o zpovědním tajemství a jeho nositelích. Jejich žádost o předběžný soudní přezkum souladu smlouvy s ústavním pořádkem odmítl. Souhlas s potvrzením smlouvy dnes po více než tříhodinové debatě vyjádřilo 52 ze 73 přítomných senátorů, přičemž jednotně pro byli jen členové lidovecké frakce. Aby se smlouva stala závaznou, musí ji ještě schválit Sněmovna a podepsat prezident.

Vlček: Energie jsou tak zásadní, že souvisí s podstatou demokracie

Energie jsou tak zásadním tématem, že přímo souvisí s podstatou našeho života, demokracie a společenského uspořádání, sdělil dnes ČTK ministr průmyslu Lukáš Vlček (STAN) v reakci na středeční projev polského premiéra Donalda Tuska v Evropském parlamentu k prioritám polského předsednictví v EU. Tuskovo vystoupení a priority polského předsednictví na téma bezpečnosti a konkurenceschopnosti Evropy vnímá první místopředseda vládních Starostů jako správnou cestu.

Letos se spustí portály ministerstev vnitra a obrany či elektronický spis

Úřady v tomto roce plánují spuštění takzvaných ePortálů ministerstev vnitra a obrany, zavedení elektronického spisu, který zlepší dostupnost informací o soudních řízeních, či digitálního potvrzení o studiu. V tiskové zprávě o tom informoval Jakub Neščívera z úřadu vlády. V posledním čtvrtletí se rozšíří možnosti aplikace eDoklady a začne fungovat systém eTurista, uvedl. Digitalizaci státu však provázejí také problémy. Loni způsobily koaliční roztržku potíže s digitalizací stavebního řízení, Senát pak schvaluje návrh na dvouletý odklad dokončení digitalizace na rok 2027.

Lepší ochranu obětí domácího násilí má přinést novela, kterou schválila Sněmovna

K lepší ochraně obětí domácího násilí by měla přispět vládní novela, kterou dnes schválila Sněmovna. V občanském zákoníku přibude výslovné a jednoznačné vymezení domácího násilí, což má zajistit, že policie, justice i intervenční centra budou postupovat v obdobných případech jednotně. Předlohu teď posoudí senátoři.

Sněmovna schválila zřízení dětského ombudsmana

K lepšímu dodržování práv dětí by měl přispět dětský ombudsman, který má od července působit v Kanceláři veřejného ochránce práv. Novou funkci zřídí vládní novela, kterou dnes schválila Sněmovna hlasy 168 ze 175 přítomných poslanců. Česko patří spolu s Německem, Rakouskem a Portugalskem mezi čtveřici zemí Evropské unie, které dětského ombudsmana dosud nemají. Předlohu nyní čeká projednání v Senátu.

Lidé působící v kultuře se zřejmě budou moci ucházet o status umělce

Lidé působící v kultuře se zřejmě budou moci ucházet o status umělce, který bude provázet peněžitá státní podpora. Sněmovna dnes schválila vládní novelu, jež stanoví podmínky pro toto postavení. Mělo by pomoci zejména umělcům činným mimo pracovněprávní vztahy. Předlohu, jež má být účinná od července, nyní posoudí senátoři.

Senát se neshodl na zrušení žádné ze sporných úprav takzvaného lex Ukrajina

Senát se neshodl na zrušení žádné ze sporných úprav novely o prodlužování ochrany uprchlíků z Ukrajiny před ruskou vojenskou agresí. Její součástí tak zůstanou zavedení trestného činu neoprávněné činnosti pro cizí moc nebo zpřísnění podmínek pro ruské žadatele o české občanství. Senátoři dnes po zhruba pětihodinové diskusi neodmítli ani možnost zvláštního zápisu dětí ukrajinských uprchlíků do prvních tříd základních škol.

Piráti kritizují vládní plány ohledně konopí, navrhuji zavést regulovaný trh

Opoziční Piráti chtějí zavést regulovaný trh s konopím, jejich pozměňovací návrhy počítají s pěstováním pro osobní užití, konopnými spolky či provozovny. Na tiskové konferenci ve Sněmovně představitelé strany uvedli, že současný represivní přístup dlouhodobě selhává, naopak regulovaný trh by mimo jiné přinesl ročně státnímu rozpočtu dvě až tři miliardy korun. Koalice, která do konce září zahrnovala i Piráty, se na regulaci trhu neshodla. Proti se stavěli především lidovci, shoda byla jen na zmírnění trestů.

Sněmovna schválila úpravu pravidel advokátních úschov proti riziku zpronevěry

Sněmovna dnes schválila úpravu pravidel advokátních úschov peněz proti riziku jejich zpronevěry. Pozměňovací návrh ministra spravedlnosti Pavla Blažka (ODS) připojila k vládní novele o posílení advokátské mlčenlivosti, kterou přijala hlasy všech přítomných poslanců. Náhrady poškozeným lidem by podle úpravy vyplácela Česká advokátní komora (ČAK) ze zvláštního garančního fondu. Předlohu teď dostanou k projednání senátoři. Předseda ČAK Robert Němec uvedl, že doufá, že ji brzy podepíše prezident.

Ústavní soud vyjasní, zda mají firmy nárok na odčinění nemajetkové újmy

Ústavní soud (ÚS) dnes vyhlásí, jak rozhodl o návrhu na zrušení dvou ustanovení občanského zákoníku. Nejvyšší soud koncem roku 2021 vyložil zákoník tak, že se právnické osoby nemohou domáhat zadostiučinění za zásah do dobré pověsti, na rozdíl od fyzických osob. Právní názor tehdy vyvolal překvapení v odborných kruzích a promítl se do řady různých sporů. Spolek Milion chviliek kvůli tomu neuspěl se žalobou na bývalého předsedu KSČM Vojtěcha Filipa. Právě na základě stížnosti Milionu chviliek se problematikou zabývá ÚS.

Ústavní právníci vyzdvihli odvahu, empatii i neúnavnost Wagnerové

Bývalou soudkyni Elišku Wagnerovou, která v sobotu zemřela, uznávali ústavní právníci za její odvahu, empatii či důraz na ochranu práv a důstojnosti jednotlivce. Odborníci, které ČTK oslovila, zdůraznili, že patřila k osobnostem, které formovaly ústavní právo v ČR, a ovlivnila generaci mladých právníků. Wagnerová působila jako předsedkyně Nejvyššího soudu (NS) a místopředsedkyně Ústavního soudu (ÚS), poté jako senátorka. Zemřela v 76 letech.

Zdroj: ČeskéNoviny.cz

Vyšlo na epravo.cz:

Pravá retroaktivita jako nástroj pro nápravu (údajných) „chyb“ zákonodárce?

Nejvyšší správní soud České republiky (dále i jen „NSS“) se v nedávné době zabýval zajímavou otázkou, a to přípustností pravé retroaktivity jako nástroje k nápravě (údajných) „chyb“ zákonodárce. Konkrétně se touto otázkou NSS zabýval v rámci rozsudku ze dne 26.9.2024, č.j. 10 As

158/2024-45 (dále jen „Rozsudek“), kdy postavil zcela jednoznačně na...

[Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2024](#)

Jako každý měsíc Vám přinášíme nejnovější zprávy z české a evropské regulace finančních institucí, nyní za prosinec 2024. Novinky jako vždy rozdělujeme podle příslušných regulovaných sektorů.

[Právní ochrana oprávněného dědice proti nepravému dědici od 1. 1. 2014](#)

V rozsudku sp. zn. 24 Cdo 2532/2024, ze dne 3. 12. 2024 Nejvyšší soud řešil právní otázku, jakou nyní (od 1. 1. 2014) účinná právní úprava poskytuje právní ochranu oprávněnému dědici proti nepravému dědici a právní ochranu nepravému dědici proti požadavkům pravého dědice, a v rámci této otázky posouzení toho, jakou povahu, smysl a obsah má právní...

[Novinky v pracovním právu v roce 2025](#)

Uplynulý rok přinesl v oblasti pracovního práva řadu důležitých změn. Většina novinek již platí, na některé jste si museli počkat až do nového roku. Řada důležitých změn však stále neplatí, a ani není schválena. Část veřejnosti s nimi i v důsledku značné mediální podpory počítá a mohou tak vznikat nečekané situace. Níže shrnujeme to...

[DEAL MONITOR](#)

Přinášíme Vám přehled významných mandátů předních advokátních kanceláří. Tentokrát jsou reportovány mandáty advokátních kanceláří A&O Shearman, bpv BRAUN PARTNERS, CERHA HEMPEL Kališ & Partners, Clifford Chance, DOLEŽAL & PARTNERS, DRV LEGAL, GLATZOVÁ & CO., HAVEL & PARTNERS, NIRRISS, PRK Partners, RESOLV, Stuchlíková & Partners, TAYLOR...

[Oprávněný zájem jako právní základ pro zpracování osobních údajů v souvislosti s vývojem a zaváděním AI modelů](#)

V rámci tohoto článku bude blíže rozebrána problematika možného užití oprávněného zájmu pro zpracování osobních údajů při vývoji a zavádění AI modelů včetně závěrů EDPB obsažených v jeho nedávném stanovisku. Článek se věnuje zejména použití oprávněného zájmu jako právního základu v kontextu AI modelů a třístupňovému testu pro posouzení oprávněného...

[Novela zákona o DPH schválena](#)

Vládní novela zákona o DPH byla nakonec schválena Senátem, 18. prosince 2024 ji podepsal prezident, a proto vstoupila v účinnost již od 1. ledna 2025. Novela zákona přináší mnoho změn a přestože některé z nich jsou pouze technického charakteru, dochází k významným úpravám zákona a implementaci evropské DPH směrnice. V rámci článku vám představíme...

[Novelizace v občanském právu, které Vám možná unikly](#)

Poslanecká sněmovna projednává poměrně velké změny v rodinném právu. Péče o děti bude

koncipována nově zcela jinak, opouští se od tradičních pojmů jako střídavá či výlučná péče. Od změny se očekává také flexibilnější a modernější přístup soudů. Změny se dotknou i rozvodů. Co všechno se tedy mění a jaký to bude mít...

Stanovisko CzELA k právním otázkám práce na dálku (aktualizovaná verze) - 1. část

Home office (práce z domova) představoval v České republice po dlouhou dobu vyhledávaný benefit, který byl využíván v omezené míře, ne-li sporadicky. To se však poměrně radikálně změnilo na jaře 2020 v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19. Samotné šíření koronaviru, snahy firem o zavádění hygienických opatření a v neposlední řadě i krizová...

10 otázek pro ... Anetu Pelcman Stierankovou

JUDr. Aneta Pelcman Stieranková vystudovala Právnickou fakultu UK, na které také složila rigorózní zkoušku. Diplom má též z Law School, University of Kent. Úspěšně absolvovala bioetické kurzy na Harvard University a Georgetown University. Ve své advokátní praxi se zaměřuje na zdravotnické právo. Je spoluautorkou komentáře k zákonu o zdravotních...

Valorizace peněžitých plnění poskytovaných v rámci odškodnění pracovního úrazu a nemoci z povolání zaměstnancům nebo pozůstalým k 1. lednu 2025

K 1. lednu 2025 dochází znovu k poměrně výraznému navýšení jednorázové náhrady nemajetkové (duševní) újmy pozůstalých rodinných příslušníků (po zaměstnanci zemřelém v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání).

Blokace majetku povinného při provádění exekuce na nepeněžitě nezastupitelné plnění

Provádění exekuce na nepeněžitě nezastupitelné plnění je na místě v případech, kdy exekuční titul ukládá povinnost něco strpět, něčeho se zdržet či něco konat a tuto povinnost nemůže splnit za povinného někdo jiný. Porušení vymáhané povinnosti v takovémto typu exekuce se sankcionuje ukládáním donucovacích pokut. Spolu s případnými pokutami v...

Zdroj: EPRAVO.CZ

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)

- [10 otázek pro ... Roberta Matase](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)